

ДЗВОНАРСТВО ЯК ПОСИПЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ

Мова йде про застосування традиційних і сьогодні дещо призабутих, а тому й інноваційних (бо нове — це давно забуте старе) засобів дзвонарства у формуванні мотивів учителів музичного мистецтва до виховання підлітків... засобами того ж дзвонарства, і не тільки його. Таку оригінальну тематику для навчально-методичного посібника обрала кандидат педагогічних наук, науковець кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін нашої академії, доцент Марина Михаськова і кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін нашої академії, доцент Оксана Легкун.

У посібнику проаналізовано теоретико-методичні та практичні засади підготовки вчителів музичного мистецтва до виховання підлітків засобами дзвонарства. Матеріал подано за модулями, визначено зміст семінарських занять, передбачено організацію самостійної роботи студентів, у тому числі виконання ними дидактичних творчих завдань.

Автор аргументує вибір такої оригінальної теми засиллям новітніх засобів руйнування людської особистості у формі деструктивного інформаційного потоку з Інтернет-мережі, поширенням віртуальної реальності на все нові і нові сектори життєдіяльності сучасної людини, особливо молоді, що породжує негативи у свідомості та діях конкретної особи та вимагає відповідної протидії через використання системи позитивних засобів її всебічного розвитку. Серед них особливе місце посідає дзвонарство, а саме церковне та світське дзвоніння із застосуванням дзвонів — ударних самозвучних музичних інструментів із групи ідіофонів.

Саме вони стали важливою складовою народної духовної культури, вагомим чинником соціалізації особистості, а в загальному — багато в чому визначили розвиток українського музичного мистецтва. Слід зауважити, що природно-матеріальна основа позитивного впливу дзвоніння на людину (точніше — на її психіку, а звідси — на душевний стан) добре відома: звукові коливання таких параметрів (амплітуда, частота, ритміка хвиль) благотворно впливають на біополе людини, на протікання психофізіологічних процесів, чим нормалізують її фізичний і духовний настрій. В цьому — сутність дзвонотерапії.

В соціально-науковому плані повернення уваги до дзвонарства активізувало вивчення історії його складових, розповсюдження в Україні звичаїв дзвоніння та їх функцій у житті людини і в церковних ритуалах. Педагогічні аспекти дзвонарства стали елементом кампанології — науки про дзвонарство. Серед кампанологічних тем знаходимо ідеї виховання дітей засобами музики дзвонів, що виступає важливою частиною української етнопедагогіки.

Особливе значення має вивчення соціально-психологічних аспектів сприймання особистістю музики дзвонів, де з'являються умови з'ясування ритмічних закономірностей перетворень соціальної поведінки особистості в культурогенезі, в тому числі в напрямі оптимізації та корекції психічного здоров'я різних вікових груп, насамперед школярів. Але такий процес гальмується низьким рівнем компетенції учителів музичного мистецтва у сфері дієвого використання виховних можливостей дзвонарства. Слід визнати, що для усунення такого недоліку поки що відсутній науковий підхід і не розроблено психолого-педагогічних і методичних засад відповідної фахової підготовки до роботи з учнями закладів загальної середньої освіти.

Автор посібника здійснює практичну спробу внести свою частку в ліквідацію згаданої прогалини у формі підготовки та публікації даного видання. Робота складається із трьох змістових модулів: «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва як педагогічна проблема», «Педагогічний потенціал дзвонарства у вихованні школярів-підлітків» та «Організаційно-методичні аспекти формування мотивів у майбутніх учителів музичного мистецтва до виховання підлітків засобами дзвонарства».

Теоретична частина посібника включає вивчення проблем підготовки вчителів-музикознавців у дослідженнях вітчизняних і зарубіжних науковців, особливостей процесу підготовки вчителів музики до виховання підлітків, сутнісних характеристик педагогіки дзвонарства, різнобічного виховання дітей підліткового віку засобами складових дзвонарської культури. Розробляється модель процесу підготовки педагогів-музикантів до використання виховного потенціалу дзвонарства у професійній діяльності та методика формування дзвонарських компетенцій учителів музичного мистецтва.

Практичний блок складають семінарські заняття за темами пошукового характеру: підготовка учителів музики у контексті наукових досліджень, потреба використання засобів дзвонарства у вихованні підлітків, виховні можливості дзвонарства, поліхудожній розвиток особистості засобами дзвонарства, структурно-функціональна модель підготовки педагогів-музикантів і методика формування дзвонарських компетенцій вчителя музичного мистецтва. Кожен змістовий модуль завершується системою запитань і завдань для самоперевірки.

Особливу роль відіграють додатки до теоретичного і практичного блоків посібника, насамперед оригінальний і навіть захоплюючий словами-архаїзмами тематичний глосарій. Непересічне навчальне значення мають дидактичні ігри музичної спрямованості, де обов'язково присутній дзвін або дзвоніння. Запропоновано тематику брейн-рингу із дзвонарської культури, науково-дослідні завдання для самостійної роботи студентів, а також змістовий сценарій вікторини «Семихвилинка-цікавинка: чи знаєте ви, що...», творчі завдання мистецько-пошукового і музично-композиційного характеру. Підбрано теми уроків та позакласних заходів і навіть сформовано підбірку музичних творів відомих композиторів, де використовується звучання дзвонів. Завершується посібник тестами для оцінювання знань студентів у сфері дзвонарства, визначення його педагогічного потенціалу та завданнями для самооцінювання із дзвонарської культури.

МЕТОДИЧКА З РИСУНКА

Не тільки конкурсами та круглими столами єдиними живе художник, а й публікаціями науково-методичної літератури. доцент кафедри викладання мистецьких дисциплін, заслужений майстер народної творчості України Тетяна Балбус підготувала до видання навчально-методичний посібник «Рисунок» для студентів ЗВО спеціальності «Образотворче мистецтво» за освітньо-професійною програмою бакалаврської підготовки. Книгу рецензували кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін нашої академії Олександра Панфілова та кандидат мистецтвознавства, в.о. завідувача кафедри образотворчого мистецтва та дизайну і методики їх викладання Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, доцент Марія Маркевич.

У посібнику представлений метод конструктивно-анатомічного аналізу зображення предметів побуту, геометричних форм, голови людини та її деталей, фігури людини та її кінцівок. Подано корисні поради і вказівки, правила і прийоми зображення, які сприяють ефективному засвоєнню техніки рисунку, поступовій відмові від побудови допоміжних конструкцій і переходу до вільного зображення форм не тільки з натури, а й з пам'яті та уяви. Навчальні завдання посібники розміщені у строгій методичній послідовності за принципом «від простого до складного». До лабораторних занять і самостійної роботи студентів додаються методичні рекомендації. Автор посібника підкреслює, що мистецтво рисування являє собою єдиний художньо-творчий і навчально-пізнавальний процес, який дозволяє розвивати у студентів спостережливість, уяву, фантазію, особливе бачення світу та витонченість світосприйняття, а також розширює їх теоретичні знання та практичні навички у мистецькій сфері.

ТЕОРІЯ БЕЗ ПРАКТИКИ — НЕ ТЕОРІЯ

В цьому аргументовано переконає навчальний посібник кандидата педагогічних наук, науковця кафедри біології, екології та методики їх викладання Тетяни Бондаренко «Польова практика з методики навчання біології та природознавства». Посібник рекомендовано до друку вченою радою нашої академії. Рецензували його доктори біологічних наук, професори Микола Ільєнко (ВМУРЛ «Україна», м.Київ), Петро Кілючицький (Київський НУ ім. Тараса Шевченка) і кандидат біологічних наук, професор Рівненського ДГУ Віталій Марцинковський. Книга побачила світ у Видавничому центрі академії.

Після ознайомлення зі змістом видання утверджується думка, що тільки з предметним підтвердженням теоретичних знань у процесі практичного навчання теорія стає фаховим надбанням майбутнього спеціаліста. У посібнику розкриваються питання, пов'язані з організацією польової практики студентів педагогічних спеціальностей з методики навчання біології та природознавства, розглядаються особливості планування та благоустрою території навчально-дослідної ділянки, облаштування куточка живої природи, а також організації дослідницької і навчально-виховної роботи з біології та природознавства в загальноосвітніх школах і позашкільних навчальних закладах.

На думку автора, організація такої роботи дає змогу школярам краще зрозуміти суть основних життєвих процесів, сприяє формуванню біологічних понять, розвиває навички науково-дослідної роботи, озброює їх конкретними методами біологічних досліджень, ознайомлює з основами сільськогосподарської діяльності, забезпечує умови для профорієнтації учнів, привчає їх до культури праці.

В загальному, навчально-дослідна діяльність виступає необхідною умовою формування в учнівської молоді наукового світогляду, розуміння причинно-наслідкових зв'язків у явищах природи, виховання відповідальності за доручену справу. Як одна з найважливіших ланок системи фахової підготовки вчителя, вона пов'язує теоретичне навчання студента з його майбутньою самостійною педагогічною діяльністю, сприяє вдосконаленню компетентності як особистого інтегрального показника через забезпечення синтезу теоретичних знань і практичних умінь майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі вивчення предметів професійно-практичного циклу.

В такому контексті формулюється мета навчально-польової практики: засвоєння студентами змісту і методики організації дослідницької та інших форм навчальної діяльності учнів з біології та природознавства, що проводяться на навчально-дослідній ділянці та в куточку живої природи; оволодіння прийомами передпідсільної підготовки школярів до освоєння професії, пов'язаних із сільським господарством; розвиток готовності до вирішення завдань екологічного й економічного виховання учнівської молоді.

Означена мета польової практики вимагає комплексу завдань: оволодіння навичками планування й облаштування шкільної науково-дослідної ділянки та куточка живої природи; розвиток організаторських і комунікативних умінь, необхідних для спрямування діяльності учнівського колективу на виконання завдань польової практики; формування готовності до проведення різних видів навчальної, позаурочної та позашкільної дослідницької роботи природознавчого профілю з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; удосконалення вмінь здійснення дослідницької роботи зі школярами. Визначаються основні обов'язки викладача — керівника польової практики студентів з організації їхніх фронтальних, групових, індивідуальних форм роботи та підготовки і проведення підсумкової конференції, де студенти доповідають про результати своєї діяльності, демонструють наочний матеріал, щоденники дослідницької роботи, виготовлені ними наочні посібники.

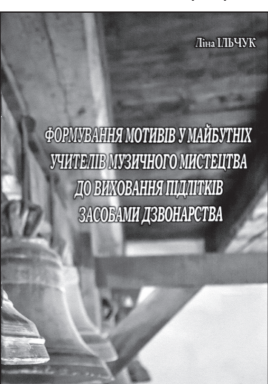
За результатами студентських звітів викладач визначає рівень їх теоретичних знань, результативність методичної, практичної, дослідницької, науково-дослідної та самостійної роботи, перевіряючи відповідну документацію (щоденники практики і дослідницької роботи, розробки планів роботи учнів на ділянці, плани уроків, практичних занять та екскурсій, результати спостережень, матеріали виконання індивідуальних завдань тощо). Саме під час польової практики створюються передумови формування педагогічної креативності майбутнього вчителя біології, необхідної для реалізації творчого підходу до організації різних видів діяльності учнів при вивченні природничих дисциплін в загальноосвітній школі та позашкільних навчальних закладах.

Навчально-методичний посібник доцільно структурований і дидактично деталізований. Зокрема, його структура забезпечує вивчення як загальних, так і конкретних навчально-методичних питань польової практики: визначаються завдання роботи з учнями, інвентар і допоміжне обладнання для робіт з польової практики, висвітлюється організація ботаніко-рослинницького та зоолого-тваринницького відділів навчально-дослідницької ділянки й особливості дослідницької роботи учнів на них. Передбачено дослідну діяльність учнів у плодоягідному саду, у відділку закритого ґрунту; йдеться про методику використання навчально-дослідної ділянки при вивченні шкільних курсів з природничих дисциплін.

Кожна тема посібника розроблена змістово і методично цілеспрямовано: виклад матеріалу здійснюється за чітко сформульованим планом; підготовлені питання для самоконтролю, завдання для аудиторної і самостійної роботи, для роботи на навчально-дослідній ділянці, подаються рекомендації з підготовки звіту. До кожної теми додано необхідні таблиці, схеми, графіки, ілюстрації, що мають змістове фактологічне навантаження, а також достатній список рекомендованої літератури. Загальний список інформаційних джерел складає 52 найменування літератури та 18 позицій електронних ресурсів.

Посібник приділений комплексом необхідних додатків, до яких входить перелік медичних засобів для аптек літньої лабораторії, список-перелік рослин квітково-декоративного відділу ділянки, ділянки вивчення морфології рослин, рослин систематичних груп, а також кімнатних рослин для озеленення шкіл. Додатки містять правила техніки безпеки під час проходження практики, таблиці польової та овочевої сівозміни, списки рослин різних ділянок, зразки раціонів для тварин кутка живої природи, норми і рекомендації щодо посіву насіння різних культур і внесення мінеральних добрив під них, таблиці густоти посадки рослин. Подано візрці журналу спостережень погоди, визначено орієнтовані види праці учнів на шкільній ділянці тощо.

Навчальний посібник допоможе майбутнім учителям біології в організації різних видів позаурочної та позашкільної роботи з учнями загальноосвітніх шкіл та позашкільних установ, особливо у формуванні дослідницьких здібностей школярів, в ознайомленні дітей зі способами та формами спілкування людини із живою природою, у вихованні в учнів працьовитості, любові до природи, практичного дотримання норм гуманного ставлення до навколишнього середовища.

Тетяна ІЛЬЮК

ФОРМУВАННЯ МОТИВІВ У МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ДО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ
ЗАСОБАМИ ДЗВОНАРСТВА

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Тетяна Бондаренко

ПОЛЬОВА ПРАКТИКА З
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ
ТА ПРИРОДОЗНАВСТВА

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік

Кременчук — 2019 рік